

మొదటి చావు

నాకు పద్యూడేండ్లు. ఇద్దరన్నలు, ఒక అక్క, ఒక్క తమ్ముడు ఉన్నారు. మా అక్క కెన్నేండ్లని మా అమ్మ నెవ్వరన్న అడ్లిరనుకో. . . మా అమ్మ నేనెప్పుడు బుట్టిన్నో యాదికి దెచ్చుకుంటది. మా అన్నదమ్ముల కెన్నేండ్లని అడ్లిన గూడ మా అమ్మ నేనెన్నడు బుట్టిన్నో యాదికి దెచ్చుకుంటది.

ఎందుకంటే నేనెన్నడు బుట్టిన్నో మా అమ్మకె గాదు, మా బస్తీల అందర్ని యాదుంది. ఆ దినం సీటంత బందు వెట్టిరు. లొల్లి లొల్లి అయ్యింది.

అవ్వదామల్ల! ఇందిరమ్మనెవలో జంపేసిరా దినం. బస్సులు, ఆటోలు, యేయి దిర్గుత లేవు. దుక్కలన్ని బంద్. మా నాయ్న యేడ సిక్కుపడిండ్ దెల్వదు.

ఇగప్పుడు మా అమ్మ మొత్తుకొనుడు షురూ చేయబట్టె. యేందంటే కడ్పులకెల్లి భూమ్మీద వద్దనని నేను లొల్లి జేసిన్నంట. నా దిక్కెల్లి మా యమ్మ నగుల పాలయ్యిందంట. అమ్మ యేడ్పులు, మొత్తుకొల్లు జూసి యేదయ్యతె గదయ్యతది రిచ్చెక్కమని మా మామ రిచ్చ దెచ్చిండు గని ఆ రిచ్చనే యెక్కలేక అమ్మకి యాష్టకొచ్చింది.

నల్గురు బట్టి యెట్టనో యెక్కిచ్చిరు. సందుల్ల గొందుల్ల తిరుక్కుంట మామ రిచ్చను దవాఖానాకి తీస్కబోయిండు. ఆ దినాల ముచ్చటె న్నడొచ్చిన ఇదే మాట -

“ఆ ఇందిరమ్మ సావు కెంత నెత్తురు గారిందో, ఈ ఇందిరమ్మ పుట్కకంత నెత్తురు గారె” అంటాడు మామ.

అనడా మల్ల! ఆ రిచ్చ నంత నెత్తురేనంట మల్ల! పాపం అమ్మ నన్ను గన నీకి శానకస్తపడింది.

“ఇందిరమ్మ పేరు పెట్టుకున్నవు నీ బిడ్డెగూడ ఆ అమ్మ లెక్క సక్కగుంటదె . . . దాని మొకంల లచ్చిందేవి కల” అని యెప్పుడెవలోకలు నా దిక్కు జూసుకుంట మా అమ్మ తోని అనేటోల్లు.

నాకు మస్తుఖుషీ గుండెడ్డిగని మా అమ్మ ఆల్లున్నప్పుడు నగి ఆల్లటు పొంగనె

“పాడు కల్లమ్మ! బిడ్డకేమైతదో” ననుకుంటదిష్టి తీసేది. నేను అద్దంల జూసుకుంట నవ్వుకునేది.

అంతట్లనె అమ్మ “నవ్వద్దు, నవ్వద్దు, పైయ్యోడు కల్లల్ల అగ్గి పెట్టుకుంటాడు” అంటది.

“పైయ్యోడెవలమ్మా” అని నేనడ్గితే

“పైనుంటడు బహ్మ దేముడు. నువ్ నగితే ‘అచ్చ! నవ్వు తవబిడ్డ’ అని యేడ్చిస్తాడు. గందు గురించి ఎక్స్ తక్స్ నవ్వాద్దు బిడ్డా! లే లేసి పంజూడు” అనేది గని.

‘ఆ బమ్మకి దమాక్ లేదా’ అని సోంచాయించేదాన్ని.

ఆడి పిల్లలు నవ్వితె యెంతందంగ వుంటరు. హు - యేం దేవుడో మాయదారి దేవుడు.

మా అక్క బావ సిద్ధిపేట్ల వుంటరు. మా పెద్దన్న వదినెమ్మలు వేరే వూర్ల వుంటరు. మా చిన్నన్న మెదక్ కంపెన్ల భర్తీ అయ్యిండు. ఇగ మా తమ్మున్ని ఆస్టల్ల జేర్పించినం.

‘పురుగులన్నమే’ అని వాడెప్పటికి యేడుస్తుండే గని, “యేదో ఒక అన్నం, ఓ నాల్గేండ్లు యెట్లనో కండ్లు మూసుకుంటే నాలుగచ్చరం ముక్కలు నోట్ల పడతైగదా” అంటది అమ్మ.

ఇట్లుంటే మంచిగనె. కాని రోజు లెన్నట్కి మంచిగుండవ్ గదా - మా నాయ్పు రిచ్చాని లారీ గుద్దిపాయె. కాలిరిగి నాయ్పు మంచంల బడ్డడు. అమ్మ నాలుగిల్లల బాసన్ను దోమొస్తది. మల్ల పండ్లమ్ముడు షురూ జేసింది. పొద్దుందాక పండ్ల బుట్టలేస్కుని బజార్లంట తిరిగి అమ్మేడిది. నేను పదకొండేడ్లకే పెద్దమన్ని నయిన!

అప్పట్నుండి అమ్మ ఒక్క తీర్గ కన్పిస్తలేదు. అప్పుడె నవ్వుతది. అప్పుడే గుర్రు మంటది.

“నేనేం జేసిన్నే” అంటే

“నువ్వేం జెయ్యాలె బిడ్డా! నా గాచారం బాగాలే” అంటది.

“ఏమయిందమ్మా” అంటే

“ఏమవుతదోనని పరేశాన్” అంటది.

“పురా పద్మాడేండ్లు లెవ్వుగని పద్దెన్నిదేండ్ల పోరి లెక్కున్నవ్” అంట గునుస్తది.

అప్పుడంత అమ్మ సూపు నా ఛాతీ దిక్కే వుంటది.

దీన్ల నా తప్పేముంది మల్ల “నీదేం తప్పమ్మ. నీదేం లేద”ని అమ్మే అంటది. గని పరేశానవుతనే వుంటది.

కండ్లు దుడ్డుకుంట, ముక్కు పీల్చుకుంట ఉంటది. ఇదంత నాకుభీ ఆదత్ అయిపోయింది.

అమ్మ పొద్దుగాలా పొద్దుగాల యిండ్లల్ల పని జెయ్య నీకి వురుకుతది. వస్తనే పండ్ల గంప తీస్తది. మల్లాచ్చి జర్రంత దిని అట్ల అడ్డం వర్గతది. మల్ల లేసి వుర్కిందంటేయే రాత్రో ... వస్తనే నన్ను జూస్తది.

ఆచూపే అదో తీర్గ వుంటది. ఎట్లుంట దంటే యేమో గని అమ్మ బైటి కెళ్ళినగని

ఆమె నన్ను జూస్తునే వున్నట్టుంటది.

ఎందుకట్ల జూస్తదో నాకు సమజయిత లేదు.

నేను భీ పొద్దుగాల్లేస్తే పొద్దుకేదంక పంజేస్తనే వుంట. ఇంట్ల బాసాన్ను నేనే దోంతా. ఇల్లంత జాడు గొట్టి అన్నం గిట్ల వండుత. నాయన పన్నన్నీ నేనే జూస్త!

ఇన్ని జేసినగనీ ... నేనెన్నడన్న దోస్తుల్తో జర్రంత సేపు మాటలు జెప్పుకుందామన్న అమ్మ వద్దంటది. నాయనయితే ఆయన కల్లముందే వుండాలె. లేదంటే కస్సుమంటడు. మంచంల వున్నడు గానీ రోషం తగ్గలే! అమ్మో!

ఇజయ, రమ షకీల యెన్నడన్న సీన్మకు బోదం అంటరు. నాయనొద్దంటడు. యెదన్న పండుగకు అమ్మ తోనే ఎల్లాలె. అమ్మ తోనే రావాలె. గంతనే.

నా దోస్తు లెప్పుడన్న యింట్ల కొచ్చి మాటలు పెట్టుకుంటే జర్ర సేపు జూసి “అరె యేం లొల్లి జేస్తునే. పొండి, పొండి” అని లొల్లి జేస్తడు నాయన. నన్ను పోవద్దంటరు గద! మల్లెప్పుడో ఆల్లే వస్తరు. మల్లి షురూ కత. నాయన అమ్మకి జెప్తడు. అమ్మ నా నెత్తి మీద నాలుగేస్తది. నేనేడుస్త. జర్ర సేపు జూసి

“ఇగసాలు తియ్ యేడ్పు” అంటది అమ్మ.

ఇదేంది సాలంట సాలు. యేమన్న కొలతనా కిలో లైక్కు? నాకింకింత యేడ్పొస్తది.

ఇగప్పుడు అమ్మ “ఊకోబిడ్డా వూకో! నాకు భీ యేడ్వనీకొస్తది. నేనేడుస్తున్ననా! వూకో” అంటది.

నేనాపిన్నా సరే వుంటది. ఎన్నడన్న నా కేడ్పు ఆగక యేడుస్తనే వుంట.

‘అసేయ్. ఇంగ నేను షురూ జేస్త. అగర్ నేను గిట్లయేడవ బట్టిన్ననుకో, నువ్వు, మీ అయ్య, నీ అన్నలమ్ములు, అక్కలు, బస్తీల అందరూ జావాలె నా యేడుపు ఆపనీకి. నా కడుపుల అంత యేడుపుంది. యేమనుకుంటన్నవో - ఆపు ఓ పోరీ” అంటది.

అంతె. నా యేడుపెటుబోతదో నేను మా అమ్మ దిక్కు జూస్త. మా అమ్మ నా దిక్కు జూస్తది. యేమనుకుంటదో యేందోగని మల్ల దగ్గర్కి దీస్కొని.

“యేంది బిడ్డా పిచ్చిదానైక్కు గట్ల జూస్తున్నవ్. యేడుస్తననా? యేమేడ్వను తియ్. యేడువాలంటే ఈ బస్తీల ప్రతొక్క ఆడుది యేడుస్తది. ఆడుదాని కడుపుల పేగులుండవ్. అడుదాని కడ్పునిండా యేడుపులే పేగులైక్కు సుట్టల్ చుట్టల్ గుంటయ్ బిడ్డా. యేడ్వనీకి అందర్కి అన్ని పరేశాన్ లున్నయ్ గని యేడ్వరు. యెందుకో యెర్కేనా?”

అంతట్లనే మా నాయన

“నీ యవ్వ, షురూ జేసినన్ రామాయనం, ఆ పిల్ల మొకంజూడు. దాన్ని బుగుల్తోజంపకు” అంటడు.

నేను గాలి పీల్చుకుంట.

నాయనకు మందు తినిపిస్తనే వున్నం, మందుల్లింటె రోగం తక్వగావాలె గద. గనీ రోగం ఎక్వగానికే యిచ్చిరేమో. ఇక మా నాయన్ని దవఖానాకి తీస్కపోయి జేర్పిచ్చినం. లేకుంటె బత్కడన వట్టిరి. నాయనకు దవఖాన్లో పెట్టినని దెల్పి అన్నలు అక్క అందరు వచ్చిను. పోయిండు. ఎన్నాల్లుంటరు. కొలువులాయె!

మా నాయన్నాన దవఖాన్ల అమ్మ వుంటది. నేను యింట్ల పన్నని జేసి అమ్మ రాంగానే అన్నం బెట్టి జర్రంత దవఖాన్కి పెట్టిస్త. అమ్మ నాయన గురించి గాక నా గురించి యేడ్వబట్టె.

“నేనేం సిన్నపిల్లనా! పెద్దగయిన గదా! నా గురించి నువ్వెందుకు బుగుల్ పడున్నవ్” అంటే

“నువ్వు సిన్నపిల్లవైతే నేనెందుకు బుగుల్ పడ్త. పెద్దగయినవనే నా పరేశాని” అంటది అమ్మ.

‘నా గురించి నువ్వు చింత పడకమ్మా’ అంట.

“మంచిది బిడ్డా. నేనేం చింత పడ. నువ్వయితే జర హోషియార్తో నుండి బిడ్డా. ఆడ పిల్లలు అడివులుండాల్సె. బస్తీల వుండొద్దు. బస్తీలల్ల మొగోల్లు పీక్కోని తింటరు” అంటది.

అమ్మ బాసాన్లు దోమే యిండ్లకు నేను బోవడ్తి.. లేకుంటె ఆ యిండ్లన్నీ బోతయ్ గద! గందుకని మూడిండ్లల్ల నేనే పని చేయవడ్తి.

మా అమ్మ కన్న నేనే బాగా జేస్తనని అమ్మ గార్లంద రనపట్టిరి. నాకు ఖుషీ గనిపించి యింక మంచిగజేస్తున్న. పని జెయ్యడం నాకేం కొత్తనా!

బాసాన్లు తోమి తోమి టీ.వీ. అడ్మెంట్లల్ల జెప్తరే గట్ట తల తల లాడిస్త బట్టలు మల్లె పువ్వులైక్క వుత్కత.

జాడుగొట్టి తుడ్పిన్నంటె ఇల్లు అద్దమోలె మెరవాలె! ఆ యిండ్లల్ల మొగోల్లుగూడ పీక్కోని తింటున్నట్టె జూడ వట్టిరి. అమ్మగార్లు నా యెంట తగిలి వుండ బట్టి గని లేకుంటె ఆ మూడిండ్లల నా పని ఖతమయ్యెడిది.

ఇండ్లల్ల పన్నన్నీ జెసాచ్చి మంచిగ తానం జేసి, వుత్కిన బట్టలు గట్టుకొని, నెత్తి దువ్వుకుని, పొవుడరాసుకోని, కండ్ల క్కాటిక బెట్టుకుని, ఇండ్లల్ల దెచ్చుకున్న బంతి పువ్వో, మందారం పువ్వో బెట్టుకుని, అద్దంల జూసుకుంటె యిగ వుంటది మజా!

చేసిన కష్టమంత చేత్తో తీసేసినట్టె

అద్దం మీద పడిన పవుడరు వూదేసినట్టె!

మనసుకి ఆయిగా సుకం గుంటది.

అప్పుడు మనకిక నవ్వుస్తది. నవ్వుతోపాటే అమ్మొస్తది. నన్ను నా నవ్వుని చూస్తది.

ఒక్కసారి దగ్గరకు తీసుకుని

“సాయిత్రి లెక్కున్నావ్ బిడ్డా” అని ముద్దిస్తది.

అంతట్లనే యేమ యితడో యేమో

“పాడు లోకం. నిన్నేంజేస్తదో బిడ్డా” అని కళ్లల్లో నీల్లు.

ఇగ నాకు నవ్వంత పోతది.

మా అమ్మకి యే దేముడైన కన్నడి యేం గావాలని అడ్డితే -

“దవఖాన నుంచి నా మొగున్ని ఇంటికి బంపాలె. నా బిడ్డ పెండ్లి జెయ్యాలె” అని దప్ప యిగ మరేం అడ్డదు. నాకెరికే!

ఒకనాడు పగటి పూట నేనన్నందిని బాసాన్లు తోముద మనుకుంటుంటే మా యింటెదురెంగ కమ్రల వుండె రాజయ్య వొచ్చిండు.

“ఒక్క దానివే వున్నావా” అన్నడు

తలూపిన!

“శాన మంచి గున్నవ్” అన్నడు.

నేను పుట్టిప్పట్నుంది యింటనే వున్నగద! ఏమన్నే!

“సీన్మల్ల ఈరోయిన్లెక్కున్నవ్”

“ఏం గావాలె” అన్న

‘మీ నాయన కెట్లున్నది’

“తక్వ గాలె” అన్న

“చస్తడో యేమొ ముండాకొడుకు”

“ఏంది గట్టంటవ్”

“ఏమన్న? చస్తడో బత్తుతడో అన్న” అని వురికొచ్చి నా చెయ్యి బట్టుకున్నడు. చెయ్యి యిదిలించుకున్నా. ఆడు నన్ను మీది గ్గంజుకుని కొగలించుకున్నడు.

నాకు బయం, రోత బుట్టి లొల్లి బెట్టిన

వాడెట్ల వురికిండంటె -

నా కింక బాగ యేడు పొచ్చింది. యెందుకో తెల్వదు గనీ పెయ్యంత మంటలు. అంతట్లనే చెమటలు.

ఒల్లంత చిత చిత లాడబట్టే -

శాన సేపట్లనే పండుకున్న. ఏం జేస్తన్ననో యేమయితున్నదో తెల్వదు. అమ్మ వచ్చినంక జెప్పాలూ -

జేస్తే నన్ను కొద్దదా - నేనేం జేసినా, నేనేం జెయ్యక పోయినా తిడ్డతి, కొద్దది.

నన్నెందుకు తిట్టాలె. వచ్చింది ఆడు గద! యేమన్న జేస్తే అడ్డి జెయ్యాలగని. జూస్తున్న గద ఆడోల్లనే అంటరు యేది జర్గిన.

చెడ్డంత ఆడోల్లు, మంచంత మొగోల్లు.

దునియనే గట్టుంది.

ఎంత దనుకట్టున్ననో అమ్మ వచ్చింది. నాయనకి తక్వయిత లేదని జర సేపు యేడ్చింది.

ఎప్పట్లెక్క రాంగనే నా దిక్కు చూస్తే నే జెప్పకున్న తెల్సిపోయేదే గని అమ్మ నా దిక్కే జూళ్లే -

అప్పట్నుండి రోజూ తలుపు గొల్లెం పెట్టుకోని యింట్ల బుగుల్తో వుంటున్న, నాల్గయిదు రోజులు జర్గినయ్. ఎవ్వరు రాలే.

ఆ దినం నేను లొల్లి జేస్తనని వురికిండు గదా యింక రాడనుకున్న.

వారం రోజులా తీర్గ జర్గినయ్. నేను రాజయ్య సంగతి మర్చిపోయిన, గని ఆడు ఆ రాజయ్య బాడఖవ్ గాడు మరవలె.

మల్లొక నాడొచ్చిండు. వస్తనే తలుపు గొల్లెం పెట్టిండు. నేను అరవనీకి నోరు తెరిస్తే, అని నోటితోని మూసేసిండు. ఆడు నామీన్నించి లెచెళ్లే తలికి నేను చచ్చిన్నో బతికిన్నో తెల్వలే.

అసలేం జేసిండ్ నాకు సమజయితనే లేదు.

నా వొల్లంత ఆగమాగమయ్యిందని తెలుస్తుంది. అమ్మ వచ్చే తలికిట్లనే వుంటే అమ్మ గుండె పలిగి సస్తదని తెలుస్తుంది.

పనికి బోలే. అట్లనే పడున్న.

యేడుపుగూడ వస్తలేదు.

అమ్మతో జేస్తే ఏం జేస్తది కట్టె తీస్కుని కొద్దదా? బాయల నూకుతదా. నెత్తి గొట్టుకుని యేడుస్తదా.

చీకటయింది. అమ్మొస్తదిగ

నాకు లేవనీకొస్తలేదు. అమ్మని రానీ. ఏమైంది బిడ్డా అని అడ్గనీ - అంత జెప్త.

నన్నేం జెయ్యొద్దని దండం బెట్టినా యినకుండా ఆడు నన్నెట్ల కింద పడేసిండ్ జెప్తా.

నేను అడ్చి నూకేస్తంటే చేతు లెట్ల యిరిసిండ్ జెప్తా.

అమ్మ యేడుస్తది. నేను భీ యేడుస్త.

నాకేడు పెందుకొస్త లేదో సమజైత లేదు గని

గాలి పీల్చుకుందుకు కష్టమెందు కైతంది?

నేను చచ్చిపోతా గావచ్చు. అమ్మ యింక వస్తలేదేంద.

చూస్తనే వున్న అమ్మ వస్తనే లేదు.

అమ్మ రాలేదు గనీ - మా పక్క పొంటె నుండే శాంతమ్మ వచ్చింది.

వస్తనే నన్ను జూసుకుంట “ఎంత కష్టమొచ్చిందే బిడ్డా!” అనుకుంట నన్ను పట్టుకోని యేడుస్తుంటే

“ఈమెకెట్ల తెల్సింది? నేనెవరికీ చెప్పలేదే - ఆ రాజయ్యగాడె అందరికీ చెప్పిండా నేనిట్ల జేసిన్నని -” అనుకంట నేను గూడ యేడవబడ్తి.

ఆమె యేడ్చుకుంట మా నాయన ముచ్చట్లు, ఆయన మా బస్తీల యెవలెవరికి యెంతెంత మంచి చేసిండ్ యెవరెవరికి మద్దతిచ్చిండ్ ... కొసకు యిప్పుడెట్ల జచ్చి పోయిండ్ చెప్పుకుంట యేడుస్తుంటే తెల్సింది శాంతమ్మ యెందు కేడస్తందో -

మా నాయన జచ్చిపోయిండు. నా గుండె పగిలేటట్టు యేడ్సిన.

మా నాయన నన్ను తిట్టినా గని, మా నాయనకు నేనంటే పానం. నాగూడ మా నాయనంటే శానా యిష్టం.

మా నాయన నా కష్టం తెల్వకుంటనే సచ్చిండు.

గని, నా కష్టం, మా నాయన పోయిన కష్టం కల్పి గూడా నేనా దినంయెట్ల బదికిన్నో నాకే దెల్వదు.

చచ్చిపోయిన నాయన్ను తీసుకుని వచ్చిరు.

అమ్మ యేడుపు, నా యేడుపు, మా బస్తీల్ల ఆడోల్ల యేడుపులు... యేడుపులు ...

అన్నలు, వదిన్లు, అక్క, బావ, తమ్ముడు అందరొచ్చిరు. యేడ్చిరు. మా నాయన్ను కాస్తంల బెట్టి ఆకరిసారి అందరం మా నాయన కాల్లు మొక్కినం.

సావు కొచ్చినోరంతా పోయిరు.

మా అన్న నన్ను అమ్మను తన తానికి రమ్మన్నడు.

మా అమ్మ కిష్టంలేక “నీ కెందుకు బిడ్డ కష్టం! అయ్య జంపాయించిన యిల్లుండ. యెట్లగో నాల్గిండ్ల పని జేసుకుంటనే వున్నం. గట్లనే బత్తుతం. పండ్లకో పబ్బానికో గిట్లనే వస్త పోత వుండుని” అనింది.

నాయన బోయిన సంది అమ్మ పెయ్యిల మంచిగ లేదు.

నే నిగ యింట్ల పని, బైట బాసన్ల పని, అమ్మ పనులల్లబడి యిగ ఆ రాజిగాని సంగతే మర్చిన.

అమ్మ పానం జర మంచిగయ్యి లేసి తిరిగే తప్పటికి నెల రోజులయింది.

అమ్మ కూరగాలమ్ముడు మల్ల షురువు జేసింది.

మజ్జల దసర చుట్టిల్ల తమ్ముడు వచ్చిపోయిండు

మా దర్వాజల కెల్లి బైట అడుగు పెట్టంగనే రాజిగాని కమ్ర గన్పిస్తది. ఆడు భీ కన్పిస్తడు.

అడ్చి జూడనికె నాకు రోత.

ఆడు నన్ను జూడంగనె నగుతడు. శరం తప్పినోడు.

ఆని నవ్వు జూస్తే ఆని మొకం మీద కాంకిరించి వూంచాలన్పిస్తది. మల్ల కాల్లు జేతులు వనుకుత్తె.

ఓ దినం అమ్మ నా దిక్కు అదో తీర్గ జూసుకుంట

“ఇందిర, నువ్వు బైటుండి యెన్ని దినాలయిందే” అనింది.

నేను యాదికి దెచ్చుకున్న.

“నాయన సచ్చిపోయే దానికి పదేను దినాల ముందు”

మా అమ్మ కల్లు రొండు యింతింత పెద్దగైనై.

“రొండు నెల్లు” అంటనే బాగా బుగులు పడ్డది.

“నేనింట్ల లేనప్పుడెవలన్న వచ్చినా” అనడిగింది.

“లచ్చుమవ్వ, శాంతవ్వ వచ్చిరు”.

“అడోల్లు గాదు. నేనే నాయన తాన దవాఖాన్లున్నప్పుడు మొగోల్లెవలన్న మనింట్ల కొచ్చినా”

మా అమ్మ నన్నిట్ల యెప్పుడధలే. యెట్ల జూసిందంటే నా మనసులో వున్నదంతా ఆమెకి యెర్కయిపోయినట్టే..... అట్ల..... నేను గమ్మునున్న.

“సెప్పి తలుగబడు”

“యేం జెప్పాలె. రాజిగాడొచ్చిండు. నన్ను అగమాగం చేసిండు” అని జెప్పాలె.

చెప్పమనుకుంటున్న గని నాకు చెప్పనీకి చెప్పనైతలేదు. మీది కెల్లి యేడ్పు.

ఇగ మా అమ్మ నా జుట్టు పట్టుకుంది. అటూ ఇటూ గుంజుకుంట కొట్టుడు మరుపు జేసింది.

“సెప్ప..... సెప్పే”

“అనుకుంటునే వున్న యెన్నడో నా కొంప ముంచుతవని, నువ్వు పెరుగుతుంటే నాకు గుబులయితనే వుంది. నువ్వు సింగారిచ్చుకున్నప్పుడల్లా అనుకున్నా ఎవని కండ్లు నీ మీద పడ్తయ్యో అని

ఎవడే - ఎవడాడు”

నన్ను నిలబడనియ్యది, చెప్పనియ్యది. తిడ్డనే వుంది. తిట్టుడు బంజేసి జర సేపు నా దిక్కుజూసి

“యెవడాడు. యే పేరు” అనడిగింది.

“రాజయ్య”

“ఏ రాజిగాడు?”

“లచ్చక్క మొగడు” అని జెప్పి ఆడెట్లాచ్చిండ్, యేమేం జేసిండ్, నేనెంత యేడ్సినో , అమ్మకు జెప్పమనుకుంటే నాయనెట్ట సచ్చిండ్ అన్ని జెప్పిన.

అమ్మ యిగ నన్ను గట్టిగా అమురుకొని

“నా బిడ్డో! యెంత అయిరానైనవ్ బిడ్డో. నే నుండి గూడ లేనట్లాయె బిడ్డో. నీ కింత కనీకరం లేకపోయినేమిరో దేవుడా. నీ గుడి గూల - నా పిల్లే దొరికెనా” అని శానసేపు యేడుస్తనే వుంది.

రెండు నెల్ల సంది నేను పడున్న బాదంత తీసేసినట్లయింది. మా అమ్మ నన్ను చుట్టుకుని యేడుస్తవుంటే బాదల సుత నాకెందుకో మంచిగుంది. మా అమ్మ నన్ను గట్ల తన కడుపుల దాసుకుంటే మంచిగనిపించింది. జరసేపున్నంక -

“ఎవల్తోనన్న చెప్పినా దాగదు. చెప్పకున్న దాగదు. మందికి తెలిస్తే నీ పెండ్లి గాదు. తెల్వకుంటనె యేదన్న జెయ్యాలె” అంది.

“మనం జెప్ప కుంటే యెట్ల తెలుస్తది” అన్న.

అప్పుడు అమ్మ జెప్పిన మాటలకు నా గుండెల బండవడ్డ ట్లయింది. నా కడుపుల పిల్ల పెరుగుతున్న దంట. ఆ మాట యినంగనే నా కడుపుల పాం తిరుగుతన్నంత బయమైంది.

నాకు తెలువ కుంట నా కడుపుల పిల్ల పెరుగుడేంది.

ఇంతట్టనే ఈ పిల్ల నా కడుల్పకెట్ల పోయింది.

పెండ్లయినంక గద పిల్లలు పుట్టేడి!

నాకు పెండ్లే గాకపాయె! పిల్లలేడ్పించి పుడ్తరు!

నాకు పిచ్చి లేసింది. యేదీ సమజయిత లేదు. రాజిగాడు జేసిన పనికి యిట్లయిందని అమ్మ అనవట్టె.

అమ్మ దినాము యేందో సోంచాయిస్తనే వున్నది.

నేనిక యెప్పట్లెక్క బాసన్ల పనికి పోతున్న, వస్తున్న గాని యింతకు ముందు లెక్క వుశార్ గుంట లేదు. తింటున్నప్పుడు పండుతున్నప్పుడు నా కడుపు జూసుకోబుద్దయితది. అంతట్టనే జూసుకోబుద్దవ్వది.

యేమైతదో యేమో.

అమ్మ నన్ను సిద్దిపేట తీస్కబోయింది.

అమ్మ అక్క యేందో గుసగుసలు పెట్టుకుండ్రు. మా అక్క యేడ్పింది.

“నీ మొగునికి తెల్వద్దు” అంది.

“అన్నలకు తెల్వొద్దు. వాదినకు దెలిస్తే వూరంతట్కి తెల్సినట్టే” అంది.

“అంత నే జూస్కుంట తియ్” అంది

అక్క అమ్మ గూడి నన్ను పెద్ద దవఖానకు తీస్కబోయిండ్రు. డాక్టరమ్మ నన్ను జూసింది. మూత్రం పరీక్ష చేయించింది. నా కడుపల బిడ్డ వుందని జెప్పి బల్లమీద పండపెట్టింది లోపల చెయ్యిపెట్టి పరిక్ష జేసింది.

“మూడో నెల”

అమ్మ మల్లి యేడవ బట్టింది. నా కేడువాల్నని వుంది గాని ఏడ్పు రాలె.

మనసులంత బుగులవ్వబట్టింది.

డాక్టరమ్మ అమ్మని “యేడ్వద్దు” అని కోపం జేసింది.

నన్ను దవాఖానల షరీకు జెయమంది.

ఒక్క దినం వుంటే సాలు! కడ్పులకెల్లి పిండం తీసేస్తదంటే ఎట్ల దీస్తది? అప్పుడా బిడ్డను నేనేం జెయ్యాలె. దాన్నెట్ల పెంచాలె.

కడుపైతె తొమ్మిది నెల్లుండాలె గద!

యేందో నాకు పిచ్చి లేస్తాంది. యేమన్న అడుగాల్నంటే బయ్యం. అమ్మ తిడ్తది.

నన్ను జూసి నోల్లందరు తిడ్తుండ్రు. నేనేం జేస్తి?

రేత్రి జేర్పింఱు దవాఖానల.

పొద్దుగాల నర్సమొచ్చి 'ఎలిమ' నంట అది జేసుకుంట తిట్టింది.

పాయిఖానాకు బోతుంటే ఆడో ముసలాయనున్నడు.

“గింత గింతోల్ల క్కూడా కావురం యెక్కింది” అనుకుంట తిట్టిండు.

ఇంకో నర్సమొచ్చి లంగూడబీకి తెల్ల గుడ్డ కప్పి -

“వొల్లు తెలియకుండ వుంటన్నరు పిల్ల ముండలు” అని తిట్టింది.

ఈల్లందరికింత కోపమెందుకొస్తుందో నాకైతే సమజయిత లేదు. నన్ను పక్క రూములకు తీస్కపోయిను.

ఆడ గుల్కోజు సీసా, ఆ బెంచి, ఆ నర్సు.....

యిదంత జూడంగనే నా పని ఖతం అనుకున్న.

ఇగప్పుడు నాకు యేడనుంచో యేడుపు వచ్చి మీద పడింది. ఆ యేడుపలనే -

“నేన్రాన్” “నా కడుపునేం జెయ్యొద్దు, డాక్టరమ్మా, నీకాల్మాక్తా” అని లేసి పారిపోదమని జూసిన.

నర్సమ్మ నా చెంప మీద ఒక్కటి పెట్టింది.

నా కండ్లు దిగ్గినై.

“సిగ్గు లేని ముండా - కడుపు దీంచుకోక పిల్లను గని పారేస్తావా?” అని తిట్టింది.

డాక్టరమ్మ కోపంతోని నా దిక్కు జూసింది.

అంతట్లనే ఒక మొగాయినొచ్చిండు

ఆయన ఒస్తాస్తనే నన్ను గట్టిగ బట్టిండు.

ఒకామె సూదిమందు పట్టుకుని కోపంగ జూసి నాకు పొడిసింది.

మినిట్ల నా శరీరమంత తిరిగినట్టయింది. సత్కిలవడ్డట్టయింది. అందరు సుట్టాసేరి సూత్తంఱు.

ఈల్లంత నన్ను బాయిల నూకుతున్నారు. నన్ను సంపనీకి ఈడికి తెచ్చిను. నన్ను సంపి నా బిడ్డను తీస్తే దాన్నెవలు సాకుతారు.

నేనె బాయిల పడదమనుకున్న. నా సావు నన్ను సావనియ్యకుంట ఈల్లంత కల్పి సంపుతున్నారు.

అమ్మా. యేం జేస్తున్నవే - అమ్మా - యేడున్నవే - నేం జస్తున్ననే. తమ్ముస్కి దీపాలి పండక్కి కొత్త అంగి కొనిద్దామని పదేను రూపాయలు దాసిన, నేను బోయినంక

అన్ని ఆ అంగి కొనియ్యె. నన్ను బట్టుకో-అమ్మా-అమ్మా-నేను సస్తున్న. నన్ను బాయిల నూకేస్తున్నారు. నేను బాయిల పడుతున్న, నేనునాయిన తానికి పోతున్న, నాయన తానికి.. నాయిన

నే జచ్చిన.....

అనుకున్న గని మల్ల దవాఖానా లోనే బత్తిన.

ఎదురుగుండ అమ్మ అగుపడింది.

‘అమ్మా నేను బతికిన్నే’ అందామనుకున్న గని మాటరాలే. నా కడుపులకెల్లి యేడికెల్లాచ్చిందో గని ఏడుపోస్తదని నాకు తెలవది. అడి దాని కడుపుల పేగులుండ వనీ- యేడుపే సుట్టలు సుట్టలు సుట్టుకొని వుంటదని అమ్మ యెందుకంటదో తెల్సినట్టయింది.

ఆ యేడుపుకి దవాఖానంత వురికొచ్చిరు.

నేను బేవోషయిన!

మల్ల మతిలోకొచ్చేపటికి అమ్మ అట్లనే కూసుంది

“అమ్మా నేను బతికున్ననా? సచ్చినా” అన్నా.

“నవ్వు సచ్చి బత్తినవ్ తల్లి. ఇప్పుడే యేమైంది బిడ్డా! యిట్ల ఎన్నిసార్లు బత్తాలె... యెన్నిసార్లు సావాలె.... ఆడదాన్ని ఒక సాపు గాదమ్మ... యెన్ని సాపులో సావాల తల్లి - ఆడది శానా సాపులు సస్తది” అని నన్ను గట్టిగా అదుముకుని యేడుస్తంటే నల్ల మబ్బు లెక్క బయ్యం గమ్మింది.

నాకెన్ని సాపులు? ఎట్లా జావాలిరా బగమంతుడా!

గానీ నా బిడ్డకు ఒక్క సావేనంట.

అది సచ్చేపోయిందట. బత్తకుంటనే సచ్చింది. అదేందో

నేను సచ్చి బతికితే

నా బిడ్డ బత్తకుంటనే సచ్చింది.

నా బిడ్డ అద్రుష్టం నాకెందుకే లేదు?

(30.4.1997, ఆంధ్రప్రభ)

